

Hyväksytty ILO:n työkonferenssissa 16.6.2017

Suositus työllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi (nro 205)

Kansainvälisen työjärjestön työkonferenssi,
on Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kutsumana kokoontunut Geneveen 106.
istuntoonsa 5. kesäkuuta 2017 ja

vahvistanut Kansainvälisen työjärjestön ILO:n peruskirjassa olevan periaatteen, jonka mukaan
yleinen pysyvä rauha voidaan luoda vain yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden pohjalle,
muistuttanut mieliin Philadelphian julistuksen (1944), Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen
julistuksen (1948), ILO:n julistuksen työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista ja sen seurannan
(1998) sekä ILO:n julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta (2008),

ottanut huomioon tarpeen tarkistaa työtilaisuuksien järjestämistä siirtymäkautena sodasta rauhaan
koskevaa suositusta nro 71 (1944) sen soveltamisalan laajentamiseksi ja ajantasaisten ohjeiden
antamiseksi työllisyyden ja ihmisarvoisen työn merkityksestä konfliktien ja katastrofien
aiheuttamien kriisitilanteiden ehkäisemisessä, niistä toipumisessa, rauhan edistämässä ja
selviytymiskyvyn vahvistamisessa,

ottanut huomioon konfliktien ja katastrofien vaikutukset ja seuraukset köyhyyden ja kehityksen,
ihmisoikeuksien ja ihmisarvon sekä ihmisarvoisen työn ja kestävien yritysten kannalta,

todennut työllisyyden ja ihmisarvoisen työn tärkeyden rauhan edistämässä, konfliktien ja
katastrofien aiheuttamien kriisitilanteiden ehkäisemisessä, niistä toipumisessa ja selviytymiskyvyn
vahvistamisessa,

todennut, että pakolaisia vastaanottavat maat eivät välttämättä ole konflikti- ja
katastrofitilanteessa,

korostanut, että on tarpeen huolehtia kaikkien ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen
noudattamisesta, mukaan lukien työelämän perusperiaatteiden ja -oikeuksien ja kansainvälisten
työelämän normien, erityisesti työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä koskevien oikeuksien ja
periaatteiden noudattamisesta,

ottanut huomioon tarpeen tiedostaa, että kriisit vaikuttavat naisiin ja miehiin eri tavoin, ja sen
ratkaisevan merkityksen, joka sukupuolten tasa-arvolla sekä naisten ja tyttöjen vaikutusvallan
lisäämisellä on rauhan edistämässä, kriisien ehkäisemisessä, niistä toipumisessa ja
selviytymiskyvyn vahvistamisessa,

todennut, että on tärkeitä kehitellä työmarkkinavuoropuhelun välityksellä reagointikeinoja konfliktien ja katastrofien aiheuttamiin kriisitilanteisiin kuullen edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä ja tarvittaessa asiaankuuluvia kansalaisjärjestöjä,

pannut merkille, kuinka tärkeitä on luoda tai palauttaa ennalleen suotuisa liiketoimintaympäristö kestäviä, erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä varten, jotta voitaisiin edistää työpaikkojen luomista, talouden elpymistä ja kehitystä ottaen huomioon kestävien yritysten edistämistä koskeva päätöslauselma ja päätelmät, jotka Kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi 96. istunnossaan vuonna 2007,

vakuuttanut, että on tarpeen kehittää ja vahvistaa sosiaalisen suojelun toimenpiteitä kriisien ehkäisemiseksi, niistä toipumisen mahdollistamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi,

todennut saatavilla olevien, laadukkaiden julkisten palvelujen merkityksen talouden elpymisen, kehityksen, jälleenrakennustyön, ennaltaehkäisemisen ja selviytymiskyvyn kannalta,

tähdentänyt, että yhteiset ja koordinoitut toimet edellyttävät kansainvälistä yhteistyötä sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen välisiä kumppanuuksia,

päätettyään hyväksyä tietyt, työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi koskevat ehdotukset istuntonsa asialistan viidentenä kohtana ja

päätettyään, että kyseiset ehdotukset kirjataan suosituksen muotoon,

hyväksyy tänään, 16. kesäkuuta 2017, seuraavan suosituksen, josta käytetään nimitystä suositus työllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi (2017).

I. Tavoitteet ja soveltamisala

1. Tässä suosituksessa annetaan jäsenvaltioille ohjeita työllisyyden ja ihmisarvoisen työn luomisen edellyttämistä toimista konfliktien ja katastrofien aiheuttamien kriisitilanteiden ehkäisemiseksi, niistä toipumiseksi sekä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi.

2. Kansainvälisesti sovitun termistön pohjalta tässä suosituksessa tarkoitetaan

a) termillä ”katastrofi” yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan kohdistuvaa, minkä hyvänsä suuruusluokan vakavaa häiriötä, joka on seurausta vaarallisista tapahtumista ja on vuorovaikutuksessa olosuhteiden kanssa, jotka liittyvät altistumiseen, suojattomuuteen ja valmiuksiin ja joka voi johtaa yhteen tai useampaan seuraavista: inhimilliset, materiaaliset, taloudelliset ja ympäristölliset menetykset ja vaikutukset, sekä

b) termillä ”selviytymiskyky” vaaroille altistuneen järjestelmän, yhteisön tai yhteiskunnan kykyä kestää ja hillitä vaaran vaikutuksia, mukautua ja sopeutua niihin sekä uudistua ja toipua niistä

nopeasti ja tehokkaasti muun muassa säilyttämällä ja palauttamalla käyttöön keskeiset perusrakenteensa ja -toimintonsa riskienhallinnan avulla.

3. Tässä suosituksessa tarkoitetaan termillä ”kriisitoiminta” kaikkia työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä koskevia toimia, joilla reagoidaan konfliktien ja katastrofien aiheuttamiin kriisitilanteisiin.

4. Tämä suositus koskee kaikkia työntekijöitä ja -hakijoita sekä kaikkia työnantajia kaikilla konfliktien ja katastrofien aiheuttamien kriisitilanteiden koettelemilla elinkeinoelämän aloilla.

5. Tähän suositukseen sisältyvät viittaukset työelämän peruseriaatteisiin ja -oikeuksiin, työturvallisuuteen ja -terveyteen sekä työoloihin koskevat myös työntekijöitä, jotka ovat mukana kriisitoiminnassa, mukaan lukien katastrofiavun antamisessa. Tähän suositukseen sisältyvät viittaukset ihmisoikeuksiin sekä työturvallisuuteen ja -terveyteen koskevat myös kriisitoimintaan osallistuvia vapaaehtoistyöntekijöitä.

6. Tämän suosituksen määräyksillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka perustuvat kansainväliseen oikeuteen, erityisesti kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen, kansainväliseen pakolaisoikeuteen ja ihmisoikeuksia koskevaan kansainväliseen oikeuteen.

II. Pääperiaatteet

7. Kun jäsenvaltiot toteuttavat työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä koskevia toimia konfliktien ja katastrofien aiheuttamiin kriisitilanteisiin vastaamiseksi sekä niiden ennalta ehkäisemiseksi, niiden olisi otettava huomioon seuraavaa:

a) täystyöllisyyden, tuottavan ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvan työn sekä ihmisarvoisen työn edistäminen, sillä ne ovat olennaisen tärkeitä rauhan edistämiseksi, kriisien ehkäisemiseksi, toipumisen mahdollistamisessa ja selviytymiskyvyn vahvistamisessa,

b) tarve noudattaa, edistää ja toteuttaa työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia, muita ihmisoikeuksia ja muita asiaan liittyviä kansainvälisiä työelämän normeja sekä ottaa muut kansainväliset välineet ja asiakirjat huomioon tarvittaessa ja soveltuvin osin,

c) hyvän hallinnon tärkeys sekä korruption ja perusteettoman suosinnan torjumisen tärkeys,

d) tarve noudattaa kansallista lainsäädäntöä ja kansallisia politiikkoja sekä hyödyntää paikallista osaamista, valmiuksia ja resursseja,

e) kriisin luonne ja sen vaikutusten laajuus hallinnon, mukaan lukien alue- ja paikallisviranomaisten, työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä muiden kansallisten ja asiaan liittyvien instituutioiden valmiuksiin reagoida tarpeen mukaan tehokkaasti ja tarvittaessa kansainvälisen yhteistyön ja avun turvin,

f) tarve torjua syrjintää, ennakkoluuloja ja vihaa, jotka perustuvat rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, uskontoon, poliittiseen mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautuneisuuteen tai johonkin muuhun ominaisuuteen,

g) tarve noudattaa, edistää ja toteuttaa naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua ilman minkäänlaista syrjintää,

h) tarve ottaa erityisesti huomioon kriisin vuoksi erityisen haavoittuvaan asemaan joutuneet väestöryhmät ja henkilöt, joita ovat muun muassa lapset ja nuoret, vähemmistöihin, alkuperäis- ja heimokansoihin kuuluvat henkilöt, vammaiset, maan sisäiset pakolaiset, siirtolaiset, pakolaiset ja muut rajojen yli siirtymään joutuneet henkilöt,

i) se, kuinka tärkeätä on tunnistaa ja seurata mahdollisia kielteisiä ja tahattomia seurauksia sekä välttää henkilöihin, yhteisöihin, ympäristöön ja talouselämään kohdistuvia haitallisia heijastusvaikutuksia,

j) tarve toteuttaa oikeudenmukainen siirtyminen ympäristön kannalta kestävään talouteen pyrittäessä kohti kestävää talouskasvua ja sosiaalista kehitystä,

k) työmarkkinavuoropuhelun tärkeys,

l) kansallisen sovinnon tärkeys soveltuviissa tilanteissa,

m) tarve kansainväliseen solidaarisuuteen, taakan- ja vastuunjakoon sekä yhteistyöhön kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja

n) tarve humanitaarisen ja kehitysavun tiiviiseen koordinointiin ja keskinäisiin synergioihin, kuten täystyöllisyyden, tuottavan ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvan työn sekä ihmisarvoisen työn ja tulonhankintamahdollisuuksien edistämiseksi toimien ja tehtävien päällekkäisyyttä välttämällä.

III. Strategiset lähestymistavat

8. Jäsenvaltioiden olisi omaksuttava vaihteittainen monialainen lähestymistapa, kun ne panevat toimeen yhtenäisiä ja laaja-alaisia strategioita rauhan edistämiseksi, kriisien ehkäisemiseksi, toipumisen mahdollistamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi muun muassa:

a) vakauttamalla elinkeinotoimintaa ja tulolähteitä välittömällä sosiaalista suojelua ja työllisyyttä edistävillä toimenpiteillä,

b) edistämällä paikallistason talouden elpymistä työllisyyden ja ihmisarvoisten työmahdollisuuksien sekä sosioekonomisen sopeutumisen tukemiseksi,

c) edistämällä kestävä työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä, sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta, kestävä kehitystä, kestävien, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten perustamista,

siirtymistä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen, oikeudenmukaista siirtymistä ympäristön kannalta kestävään talouteen ja julkisten palveluiden saatavuutta,

d) huolehtimalla työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kuulemisesta ja kannustamalla niitä osallistumaan aktiivisesti toipumista ja selviytymiskykyä edistävien toimien suunnitteluun, toimeenpanoon ja seurantaan siten, että asiaan liittyvien kansalaisjärjestöjen näkemykset otetaan tarvittaessa huomioon,

e) tekemällä työllisyysvaikutusarvioita kriiseistä toipumista varten laadituista kansallisista ohjelmista, joita toteutetaan julkisten ja yksityisten investointien avulla, jotta kaikki naiset ja miehet, varsinkin nuoret ja vammaiset, saisivat paremmat mahdollisuudet täystyöllisyyteen, tuottavaan ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaan työhön sekä ihmisarvoiseen työhön,

f) antamalla työnantajille ohjeita ja tukea, jotta ne voisivat ryhtyä tehokkaisiin toimiin tunnistaakseen, ehkäistäkseen ja lieventääkseen riskiä siitä, että niiden omalla liiketoiminnalla tai siihen mahdollisesti suoraan liittyvillä tuotteilla, palveluilla tai liiketoiminnalla voisi olla haitallisia vaikutuksia ihmisoikeuksiin ja työelämän perusoikeuksiin, sekä tehdä selkoa siitä, kuinka ne ottavat nämä riskit huomioon,

g) ottamalla sukupuolinäkökulma huomioon kriisien ehkäisemisen ja kriisitoiminnan kaikissa suunnittelu-, toimeenpano-, seuranta- ja arviointitoimissa,

h) laatimalla taloudellisia, sosiaalisia ja oikeudellisia puitteita kansallisella tasolla pysyvän ja kestäväen rauhan ja kehityksen edistämiseksi ja ottaen huomioon työelämän oikeudet,

i) edistämällä työmarkkinavuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluita,

j) perustamalla työmarkkinoiden instituutioita, kuten työvoimapalveluita, tai ottamalla ne takaisin käyttöön vakautuksen ja toipumisen edistämiseksi,

k) kehittämällä hallinnon, myös alue- ja paikallisviranomaisten, sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen valmiuksia ja

l) ryhtymällä tarvittaessa toimiin edistääkseen kriisistä kärsimään joutuneiden, erityisesti asevoimiin tai aseistautuneisiin ryhmiin aiemmin kuuluneiden ihmisten sosioekonomista sopeutumista muun muassa heidän työllistyvyytensä vahvistamiseen tähtäävien koulutusohjelmien avulla.

9. Konfliktia tai katastrofia välittömästi seuraavaan kriisitoimintaan olisi tilanteen mukaan kuuluttava:

a) koordinoitu ja kattava tarvearviointi, jossa sukupuolinäkökulma on otettu selvästi huomioon,

b) kiireelliset toimet perustarpeisiin vastaamiseksi ja palveluiden tarjoamiseksi, mukaan lukien sosiaalinen suojele, elinkeinotoiminnan tukeminen, välittömät työllistämistoimet ja

tulonhankintamahdollisuudet kriisin vuoksi erityisen haavoittuvaan asemaan joutuneille väestöryhmille ja henkilöille,

c) apu, jota viranomaiset mahdollisimman pitkälle antavat kansainvälisen yhteisön tuella ja johon osallistuvat työmarkkinaosapuolet ja tarvittaessa myös asiaankuuluvat kansalais- ja yhteisöperustaiset järjestöt,

d) turvalliset ja asianmukaiset työolot, muun muassa henkilönsuojainten ja lääkintäavun tarjoaminen kaikille työntekijöille, myös pelastus- ja jälleenrakennustyöhön osallistuville,

e) hallintoelinten, työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen toiminnan palauttaminen tilanteen sitä vaatiessa.

IV. Työllisyys ja tulonhankintamahdollisuudet

10. Jäsenvaltioiden olisi toipumisen mahdollistamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi hyväksyttävä ja pantava täytäntöön kattava ja kestävä työllisyysstrategia, jolla edistetään täystyöllisyyttä, tuottavaa ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaa työtä sekä ihmisarvoista työtä niin naisille kuin miehille, ottaen huomioon työllisyyspolitiikkaa koskeva yleissopimus nro 122 (1964) sekä Kansainvälisen työkonferenssin asiaa koskeviin päätöslauselmiin sisältyvät ohjeet.

11. Jäsenvaltioiden olisi edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullen toteutettava osallistavia toimia edistääkseen täystyöllisyyttä, tuottavaa ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaa työtä sekä ihmisarvoista työtä ja tulonhankintamahdollisuuksia tilanteen mukaan seuraavilla keinoin:

a) työvoimavaltaiset investointistrategiat ja -ohjelmat, mukaan lukien julkisen sektorin työllistämishjelmat,

b) paikallistason talouden elvyttäminen ja kehittämisaloitteet painottaen erityisesti niin maaseutu- kuin kaupunkialueiden elinkeinotoimintaa,

c) suotuisan liiketoimintaympäristön luominen tai palauttaminen kestäviä yrityksiä varten, myös kannustamalla pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä osuus- ja yhteisötalousaloitteita ja painottaen erityisesti rahoituksen saantia helpottavia aloitteita,

d) tukemalla kestäviä yrityksiä niiden toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi, jotta työllisyyden taso voitaisiin säilyttää ja sitä voitaisiin kohentaa sekä mahdollistaa uusien työpaikkojen ja tulonhankintamahdollisuuksien luominen,

e) edistämällä oikeudenmukaista siirtymistä ympäristön kannalta kestäväan talouteen keinona saada aikaan kestävää talouskasvua ja sosiaalista kehitystä sekä luoda uusia työpaikkoja ja tulonhankintamahdollisuuksia,

f) tukemalla sosiaalista suojelua ja työllisyyttä sekä noudattamalla, edistämällä ja toteuttamalla työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia epävirallisessa taloudessa toimivien ihmisten suhteen sekä edistämällä epävirallisessa taloudessa toimivien työntekijöiden ja taloudellisten kokonaisuuksien siirtymistä viralliseen talouteen ottaen huomioon Epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen siirtymistä koskevan suosituksen nro 204 (2015),

g) tukemalla julkista sektoria ja edistämällä yhteiskunnan, talouselämän ja ympäristön kannalta vastuullisesti toimivia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia sekä muita keinoja, joilla edistetään osaamisen ja valmiuksien kehittämistä ja työpaikkojen luomista,

h) luomalla monikansallisille yrityksille kannustimia, jotta ne tekisivät yhteistyötä kotimaisten yritysten kanssa tuottavan ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvan työn sekä ihmisarvoisen työn mahdollistamiseksi ja hoitaisivat ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen sen takaamiseksi, että ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia noudatetaan, ottaen huomioon Monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskevan kolmikantaisen periaatejulistuksen, ja

i) edistämällä asevoimiin tai aseistautuneisiin ryhmiin aiemmin kuuluneiden ihmisten työllistymistä, jos se on tarpeen.

12. Jäsenvaltioiden olisi laadittava ja sovellettava aktiivisia työmarkkinapolitiikkoja ja -ohjelmia, joissa painotetaan erityisesti vähäosaisia ja syrjäytyneitä ryhmiä sekä kriisin vuoksi erityisen haavoittuvaan asemaan joutuneita väestöryhmiä ja henkilöitä, joita ovat muun muassa vammaiset, maan sisäiset pakolaiset, siirtolaiset ja pakolaiset, tilanteen mukaan ja kansallisia lakeja ja säädöksiä noudattaen.

13. Jäsenvaltioiden olisi kriisitilanteisiin reagoidessaan pyrittävä tarjoamaan nuorille naisille ja miehille tulonhankintamahdollisuuksia sekä pysyvää ja ihmisarvoista työtä muun muassa

a) laatimalla yhtenäisiä koulutus-, työllistämisen- ja työmarkkinaohjelmia, joissa otetaan huomioon erityisesti työelämään siirtyvien nuorten tyypilliset tilanteet, ja

b) hyödyntämällä aseistariisuntaa, kotiutusta ja yhteiskuntaan sopeuttamista koskevien ohjelmien erityisiä nuorisotyöllisyysosioita, joihin sisältyy psykososiaalista neuvontaa ja muita epäsosiaalisen käytöksen ja väkivaltaisuuden käsittelykeinoja, tarkoituksena nuorten sopeuttaminen takaisin siviilielämään.

14. Jos kriisin seurauksena syntyy suuri määrä maan sisäisiä pakolaisia, jäsenvaltioiden olisi:

a) tuettava sisäisten pakolaisten toimeentuloa, koulutusta ja työllistymistä edistääkseen heidän sosioekonomista sopeutumistaan ja paluutaan työmarkkinoille,

b) parannettava vastaanottavien yhteisöjen selviytymiskykyä ja vahvistettava niiden valmiuksia edistää ihmisarvon mukaisia työllistymismahdollisuuksia kaikille ihmisille, jotta paikallisväestöjen elinkeinot ja työllisyys säilyisivät ja niiden kyky ottaa vastaan sisäisiä pakolaisia vahvistuisi, ja

c) mahdollistettava sisäisten pakolaisten vapaaehtoinen paluu lähtöpaikkakunnilleen ja heidän paluunsa työmarkkinoille tilanteen niin salliessa.

V. Oikeudet, tasa-arvo ja syrjimättömyys

15. Reagoidessaan konfliktien tai katastrofien aiheuttamaan tai pahentamaan syrjintään ja toteuttaessaan toimia, joilla edistetään rauhaa, ehkäistään kriisejä, mahdollistetaan toipuminen ja parannetaan selviytymiskykyä, jäsenvaltioiden tulisi:

a) noudattaa, edistää ja toteuttaa naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua ilman minkäänlaista syrjintää ottaen huomioon Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa koskeva yleissopimus nro 100 ja suositus nro 90 (1951) sekä Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää koskeva yleissopimus nro 111 ja suositus nro 111 (1958),

b) kiinnittää erityistä huomiota yhden hengen vastuulla oleviin kotitalouksiin, erityisesti silloin, kun vastuun kantajana on lapsi, nainen, vammainen tai iäkäs henkilö,

c) ryhtyä toimiin sen varmistamiseksi, että naisia, jotka ovat kriisin aikana olleet työllistettyinä ja ottaneet kantaakseen aiempaa enemmän vastuuta, ei syrjäytetä heidän tahtonsa vastaisesti miespuolisen työvoiman palatessa,

d) ryhtyä toimiin sen varmistamiseksi, että naisilla on tilaisuus osallistua tehokkaasti ja tosiasiallisesti päätöksentekoprosesseihin toipumisen ja selviytymiskyvyn vahvistamisen yhteydessä ja että heidän tarpeensa ja etunsa asetetaan etusijalle strategioissa ja toimenpiteissä ja että naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksia edistetään ja suojellaan,

e) ehkäistä kaikenlaista sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, kuten raiskauksia, seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää, rangaista siitä sekä suojella ja tukea uhreja,

f) kiinnittää erityistä huomiota vakaiden ja sosioekonomista kehitystä edistävien olojen luomiseen tai palauttamiseen kriisistä erityisesti kärsimään joutuneille väestöryhmille, joita ovat muun muassa vähemmistöihin, alkuperäis- ja heimokansoihin kuuluvat henkilöt, maan sisäiset pakolaiset, vammaiset sekä siirtolaiset ja pakolaiset, ottaen huomioon Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää koskeva yleissopimus nro 111 ja suositus nro 111 (1958) sekä muut asiaan liittyvät kansainväliset työelämän normit ja muut kansainväliset välineet ja asiakirjat soveltuvin osin,

g) huolehtia siitä, että vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä, joita asia koskee, sekä alkuperäis- ja heimokansoja kuullaan erityisesti niiden omien edustuksellisten instituutioiden välityksellä, jos sellaisia on, ja että nämä osallistuvat suoraan päätöksentekoprosessiin erityisesti silloin, kun kriisi ja

siihen liittyvät elvytys- ja vakautustoimet vaikuttavat alkuperäis- ja heimokansojen asuttamiin tai käyttämiin maa-alueisiin ja elinympäristöön,

h) huolehtia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullen, että vammaisille, myös konfliktin tai katastrofin seurauksena vammautuneille, on tarjolla mahdollisuuksia kuntoutukseen, koulutukseen, erikoistuneeseen ammatinvalinnan ohjaukseen, ammattikoulutukseen ja uudelleen koulutukseen sekä työllistymiseen ottaen huomioon asiaan liittyvät kansainväliset työelämän normit ja muut kansainväliset välineet ja asiakirjat, ja

i) huolehtia siitä, että kaikkien kriisin koettelemaan maahan jäävien siirtolaisten ja heidän perheenjäsentensä ihmisoikeuksia kunnioitetaan tasavertaisesti kansallisten väestöryhmien kanssa ottaen huomioon asiaa koskevat kansalliset säännökset sekä asiaan liittyvät kansainväliset työelämän normit ja muut kansainväliset välineet ja asiakirjat soveltuvin osin.

16. Torjuessaan konfliktien tai katastrofien seurauksena syntynyttä tai niiden pahentamaa lapsityövoiman käyttöä jäsenvaltioiden tulisi

a) ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimiin lapsityön ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi ja poistamiseksi kriisitoimenpiteillään ottaen huomioon Työhön pääsemiseksi vaadittavaa vähimmäisikää koskeva yleissopimus nro 138 ja suositus nro 146 (1973),

b) ryhtyä kiireisesti toimiin lapsityön pahimpien muotojen ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi ja poistamiseksi, mukaan lukien lapsikauppa ja lasten värväys heidän käyttämisekseen aseellisissa selkkauksissa ottaen huomioon Lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä koskeva yleissopimus nro 182 ja suositus nro 190 (1999),

c) tarjota ohjelmia asevoimiin tai aseistautuneisiin ryhmiin aiemmin kuuluneiden lasten ja nuorten rehabilitointia, yhteiskuntaan integroitumista ja koulutusta varten ja heidän auttamisekseen sopeutumaan jälleen siviilielämään sekä

d) huolehtia sosiaalisen suojelun palveluiden tarjoamisesta lasten suojelemista varten esimerkiksi käteisvarojen tai luontoismuotoisten tulonsiirtojen avulla.

17. Torjuessaan konfliktien tai katastrofien seurauksena syntynyttä tai niiden pahentamaa pakkotyön käyttöä jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä kiireisesti toimiin ehkäistäkseen, tunnistaakseen ja poistaakseen kaikenlainen pakkotyö, mukaan lukien pakkotyötä varten harjoitettava ihmiskauppa, ottaen huomioon Pakollista työtä koskeva sopimus nro 29 (1930) ja sen pöytäkirja vuodelta 2014, Pakkotyön poistamista koskeva yleissopimus nro 105 (1957) ja Pakollisen työn tehokasta poistamista koskevista lisätoimenpiteistä annettu suositus nro 203 (2014).

VI. Yleissivistävä ja ammattikoulutus sekä ammatinvalinnan ohjaus

18. Kriisitilanteita ehkäistessään ja niihin reagoidessaan jäsenvaltioiden olisi naisten ja miesten sekä tyttöjen ja poikien yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti huolehdittava siitä, että

a) koulutuksen tarjoaminen ei keskeydy tai se palautetaan ennalleen mahdollisimman nopeasti ja että lapsilla, myös sisäisillä pakolaisilla, siirtolaisilla ja pakolaisilla, on kriisin ja elpymisen kaikissa vaiheissa mahdollisuus maksuttomaan ja laadukkaaseen julkiseen opetukseen, mukaan lukien kansainvälisen avun turvin, asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja ilman minkäänlaista syrjintää, ja että

b) lasten ja nuorten saatavilla on uuden mahdollisuuden tarjoavaa koulutusta, jolla vastataan heidän opetuksensa ja koulutuksensa mahdollisesta keskeytymisestä aiheutuviin keskeisiin tarpeisiin,

19. Kriisitilanteita ehkäistessään ja niihin reagoidessaan jäsenvaltioiden tulisi tarvittaessa

a) laatia tai mukauttaa kansallinen ohjelma, joka koskee yleissivistävää ja ammattikoulutusta, uudelleen koulutusta ja ammatinvalinnan ohjausta ja jonka avulla arvioidaan elpymisen ja jälleenrakennustyön vaatimia uusia taitotarpeita ja vastataan niihin siten, että kouluja ja oppilaitoksia sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullaan ja kaikki asiaan liittyvät julkisen ja yksityissektorin sidosryhmät otetaan täysin mukaan,

b) mukauttaa opetussuunnitelmia ja kouluttaa opettajia ja ohjaajia edistämään

i) rauhanomaista rinnakkaineloa ja sovintoa rauhan rakentamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi sekä

ii) katastrofiriskejä koskevaa koulutusta ja tiedottamista sekä niiden vähentämistä ja hallintaa toipumisen, jälleenrakennustyön ja selviytymiskyvyn tukemiseksi,

c) koordinoida koulutus- ja uudelleen koulutuspalveluja valtakunnallisella sekä alue- ja paikallistasolla, mukaan lukien korkea-asteen koulutus, oppisopimuskoulutus, ammattikoulutus ja yrittäjyyskoulutus, ja tarjota naisille ja miehille, joiden koulutus on estynyt tai keskeytynyt, tilaisuus aloittaa opinnot tai jatkaa niitä ja viedä ne päätökseen,

d) laajentaa ja mukauttaa koulutus- ja uudelleen koulutusohjelmia, jotta ne vastaisivat kaikkien niiden tarpeita, joiden työllisyys on keskeytynyt, ja

e) kiinnittää erityistä huomiota kriisistä tai katastrofista kärsineiden väestöjen koulutukseen ja taloudelliseen voimaantumiseen, myös maaseutualueilla ja epävirallisessa taloudessa.

20. Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että naisilla ja tytöillä on yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun perusteella mahdollisuus osallistua kaikenlaisiin yleissivistäviin ja ammattikoulutusohjelmiin, joita on laadittu elpymisen ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi.

VII. Sosiaalinen suojelu

21. Kriisitilanteisiin reagoidessaan jäsenvaltioiden tulisi niin nopeasti kuin mahdollista

a) pyrkiä huolehtimaan erityisesti niiden perustoimeentuloturvasta, jotka ovat kriisin vuoksi jääneet vaille työpaikkaa tai toimeentuloa,

b) rakentaa, palauttaa toimintaan tai tehostaa kattavia sosiaaliturvajärjestelmiä ja muita sosiaalisen suojelun mekanismeja ottaen huomioon kansallisen lainsäädännön ja kansainväliset sopimukset ja

c) pyrkiä varmistamaan, että perusterveydenhuoltopalvelut ja muut sosiaalialan peruspalvelut todellakin ovat kriisin vuoksi erityisen haavoittuvaan asemaan joutuneiden väestöryhmien ja henkilöiden saatavilla.

22. Kriisien ehkäisemiseksi, niistä toipumisen mahdollistamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi jäsenvaltioiden olisi perustettava, palautettava käyttöön tai pidettävä yllä sosiaalisen suojelun vähimmäistasoja sekä pyrittävä paikkaamaan niiden kattavuudessa esiintyvät aukot ottaen huomioon Sosiaaliturvan vähimmäistasoa koskeva yleissopimus nro 102 (1952), Sosiaalisen suojelun kansallisia vähimmäistasoja koskeva suositus nro 202 (2012) ja muut asiaan liittyvät kansainväliset työelämän normit.

VIII. Työlainsäädäntö, työsuojelehallinto ja työmarkkinatiedot

23. Kriisitilanteista toipuessaan jäsenvaltioiden tulisi edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullen

a) tarvittaessa tarkistaa, laatia, palauttaa käyttöön tai panna täytäntöön työlainsäädäntöä, mukaan lukien työsuojeleua sekä työturvallisuutta ja -terveyttä koskevia säännöksiä, noudattaen ILO:n julistusta työelämän peruseriaatteista ja -oikeuksista ja sen seuranta (1998) sekä soveltuvia kansainvälisiä työelämän normeja,

b) huolehtia siitä, että työlainsäädännöllä tuetaan tuottavan ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvan työn sekä ihmisarvoisten työntekomahdollisuuksien luomista,

c) tarvittaessa perustaa, palauttaa käyttöön tai panna täytäntöön työsuojelehallintojärjestelmä, mukaan lukien työsuojeleutarkastus ja muut toimivaltaiset instituutiot Ammattientarkastusta

koskevan yleissopimuksen nro 81 (1947) mukaisesti sekä työehtosopimusneuvottelu- ja työehtosopimusjärjestelmä Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista koskevan yleissopimuksen nro 98 (1949) mukaisesti,

d) tarvittaessa perustaa, palauttaa käyttöön tai tehostaa järjestelmiä työmarkkinatietojen keräämiseksi ja analysoimiseksi painottaen erityisesti kriisistä eniten kärsineitä väestöryhmiä,

e) perustaa tai palauttaa käyttöön ja vahvistaa julkisia työvoimapalveluja, mukaan lukien palvelut kriisin jälkeistä työllistämistä varten,

f) huolehtia yksityisten työnvälitystoimistojen sääntelystä ottaen huomioon Yksityisiä työnvälitystoimistoja koskeva yleissopimus nro 181 (1997) ja

g) edistää kaikkien työmarkkinatoimijoiden välisiä synergioita, jotta paikallisväestöt saisivat mahdollisimman suuren hyödyn rauhan ja elpymisen tukemiseen liittyvien investointien synnyttämistä työllistymismahdollisuuksista.

IX. Työmarkkinavuoropuhelu sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen asema

24. Kriisitilanteisiin reagoidessaan jäsenvaltioiden tulisi edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullen

a) huolehtia siitä, että kaikki tämän suosituksen mukaiset toimenpiteet laaditaan tai niitä edistetään molempia sukupuolia osallistavassa työmarkkinavuoropuhelussa ottaen huomioon yleissopimus nro 144 (1976), joka koskee kolmikantaneuvotteluita, joiden tarkoituksena on edistää työtä koskevien kansainvälisten normien noudattamista,

b) luoda työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen perustamista, niiden toiminnan palauttamista tai niiden vahvistamista suosiva toimintaympäristö ja

c) rohkaista tarvittaessa tiivistä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa.

25. Jäsenvaltioiden tulisi tunnustaa työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen olennaisen tärkeä tehtävä kriisitoiminnassa ottaen huomioon Ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelua koskeva yleissopimus nro 87 (1948) sekä Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista koskeva yleissopimus nro 98 (1949) ja erityisesti

a) auttaa kestäviä, varsinkin pieniä ja keskisuuria yrityksiä liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmien laatimisessa kriisistä selviytymisen edistämiseksi koulutuksen, neuvonnan ja aineellisen tuen avulla ja helpottaa niiden rahoituksen saantia,

b) auttaa erityisesti kriisin vuoksi haavoittuvaan asemaan joutuneita työntekijöitä selviytymään kriisistä koulutuksen, neuvonnan ja aineellisen tuen avulla,

c) ryhtyä näissä tarkoituksissa toimiin työehtosopimusneuvottelujen sekä muiden työmarkkinavuoropuhelun menettelyjen avulla.

X. Kriisitilanteista kärsineet siirtolaiset

26. Koska siirtolaisten, varsinkin kriisin vuoksi haavoittuvaan asemaan joutuneiden siirtotyöläisten, on saatava osakseen erityistä huomiota, jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä kansallisen lainsäädännön ja soveltuvan kansainvälisen oikeuden mukaisiin toimiin tarkoituksenaan

- a) poistaa pakkotyö, mukaan lukien ihmiskauppa,
- b) edistää tarpeen mukaan siirtolaisten sopeutumista heidät vastaanottaviin yhteiskuntiin työmarkkinoille pääsyn kautta, joka käsittää myös mahdollisuuden harjoittaa yrittäjyyttä ja nauttia tulonhankintamahdollisuuksista sekä tehdä ihmisarvoista työtä,
- c) suojella kaikilla aloilla siirtotyöläisiä, myös epävarmoissa työsuhteissa olevia sekä naisia, nuoria tai vammaisia, ja pyrkiä turvaamaan heille työelämän perusoikeudet ja turvallinen työympäristö,
- d) ottaa tarpeen tullen asianmukaisesti huomioon siirtotyöläiset ja heidän perheensä laatiessaan työvoimapolitiikkoja ja -ohjelmia, joilla vastataan konflikteihin ja katastrofeihin, ja
- e) helpottaa siirtolaisten ja heidän perheidensä vapaaehtoista paluuta turvallisissa ja ihmisarvoisissa oloissa.

27. Osioissa V, VIII ja IX esitetyn ohjeistuksen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi edistää kaikkien siirtotyöläisten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua työelämän peruseriaatteiden ja -oikeuksien suhteen ja heidän suojeluaan keskeisten kansallisten työtä koskevien lakien ja säädösten mukaisesti ja erityisesti

- a) valistaa siirtotyöläisiä heitä koskevista työelämän perusoikeuksista ja työsuojelutoimista, myös tarjoamalla tietoa työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä väärinkäytöksiä koskevista valituskeinoista heidän ymmärtämällään kielellä,
- b) sallia siirtolaisten osallistuminen edustaviin työnantaja- ja työntekijäjärjestöihin,
- c) toteuttaa toimia ja edistää kampanjoita, joilla torjutaan työpaikoilla esiintyvää syrjintää ja muukalaisvihaa ja tuodaan esiin siirtotyöläisten myönteiset panokset ottamalla työnantaja- ja työntekijäjärjestöt sekä kansalaisyhteiskunta aktiivisesti mukaan, ja
- d) kuulla työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä ja tarpeen mukaan muita asiaan kuuluvia kansalaisjärjestöjä siirtotyöläisten työllistymistä koskevissa asioissa ja ottaa ne mukaan tätä koskevaan työhön.

XI. Pakolaiset ja paluumuuttajat

Pakolaisten pääsy työmarkkinoille

28. Kaikkia pakolaisten laajamittaisen maahantulon johdosta tämän osion nojalla toteutettavia toimia säätelevät

a) kansalliset ja alueelliset olosuhteet ottaen huomioon sovellettava kansainvälinen oikeus, työelämän peruseriaatteen ja -oikeudet sekä kansallinen lainsäädäntö, ja

b) jäsenvaltioiden haasteet ja rajoitteet resurssien ja tosiasiallisen reagointivalmiuden suhteen ottaen huomioon edustavimpien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen esiin tuomat tarpeet ja prioriteetit.

29. Jäsenvaltioiden olisi tunnustettava oikeudenmukaisen taakan- ja vastuunjaon keskeinen merkitys. Niiden olisi tehostettava kansainvälistä yhteistyötä ja solidaarisuutta, jotta ne voisivat antaa ennustettavissa olevaa, kestäväää ja riittäväää humanitaarista ja kehitysapua tukeakseen vähiten kehittyneitä maita ja kehitysmaita, jotka ovat ottaneet vastaan suuria pakolaismääriä, muun muassa niiden työmarkkinoihin kohdistuvien vaikutusten käsittelemiseksi sekä niiden jatkuvan kehityksen takaamiseksi.

30. Jäsenvaltioiden tulisi tarpeen mukaan ryhtyä toimiin tarkoituksenaan

a) edistää omavaraisuutta laajentamalla pakolaisten toimeentulomahdollisuuksia ja heidän pääsyään työmarkkinoille heitä syrjimättä ja siten, että myös vastaanottavia yhteisöjä tuetaan, ja

b) laatia kansallisia politiikka- ja toimintasuunnitelmia ottaen mukaan työllisyydestä ja työvoimasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset ja kuullen työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä huolehtiakseen pakolaisten suojelusta työmarkkinoilla, mikä käsittää myös heidän pääsytään ihmisarvoiseen työhön ja toimeentulomahdollisuutensa.

31. Jäsenvaltioiden olisi kerättävä luotettavaa tietoa voidakseen arvioida pakolaisten vaikutuksen työmarkkinoihin sekä nykyisen työvoiman ja työnantajien tarpeet, jotta pakolaisten edustamia taitoja ja inhimillistä pääomaa voitaisiin hyödyntää ihanteellisesti.

32. Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava vastaanottavien yhteisöjen selviytymiskykyä ja tehostettava niiden valmiuksia investoimalla paikallisiin talouksiin ja edistämällä täystyöllisyyttä, tuottavaa ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaa työtä ja ihmisarvoista työtä sekä paikallisväestön taitojen kehittämistä.

33. Osioissa IV, VI ja VII esitetyn ohjeistuksen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi tarpeen mukaan ottaa pakolaiset huomioon työllistämiseen, koulutukseen ja työmarkkinoille pääsyyn liittyvissä toimissaan ja etenkin

a) edistää heidän pääsyään tekniseen ja ammattikoulutukseen erityisesti ILO:n ja asianomaisten sidosryhmien ohjelmien avulla, jotta heidän taitonsa kehittyisivät ja he voisivat uudelleen kouluttautua mahdollista vapaaehtoista paluuta silmällä pitäen,

b) edistää heidän pääsyään viralliseen työhön, tulonhankintamahdollisuuksiin ja yritystoimintaan tarjoamalla tarpeen mukaan ammattikoulutusta ja ammatinvalinnanohjausta, apua työnvälityksessä sekä työluvansaantimahdollisuuden ja estää siten vastaanottavien yhteisöjen työmarkkinoiden muuttuminen aiempaa epävirallisemmiksi,

c) helpottaa pakolaisten taitojen ja tutkintojen tunnustamista, sertifiointia, akkreditointia ja hyödyntämistä asianmukaisin järjestelyin ja tarjota mahdollisuuksia räätälöityyn koulutukseen ja räätälöityyn uudelleen koulutukseen, myös tehokkaaseen kielikoulutukseen,

d) tehostaa julkisten työvoimapalvelujen valmiuksia ja parantaa yhteistyötä muiden palveluntarjoajien, myös yksityisten työnvälitystoimistojen kanssa tukeakseen pakolaisten pääsyä työmarkkinoille,

e) toteuttaa erityistoimia, joilla tuetaan pakolaisnaisten, nuorten pakolaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien osallistumista työmarkkinoille, ja

f) helpottaa tarpeen mukaan työhön ja sosiaaliturvaetuuksiin, myös eläkkeisiin, liittyvien oikeuksien siirrettävyyttä vastaanottavan valtion kansallisten säännösten mukaisesti.

34. Osioissa V, VIII ja IX esitetyn ohjeistuksen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi edistää pakolaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua työelämän perusperiaatteiden ja -oikeuksien suhteen ja heidän suojeluaan keskeisten työtä koskevien lakien ja säädösten mukaisesti ja erityisesti

a) valistaa pakolaisia heitä koskevista työelämän perusoikeuksista ja työsuojelutoimista, myös tarjoamalla tietoa työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä väärinkäytöksiä koskevista valituskeinoista heidän ymmärtämällään kielellä,

b) sallia pakolaisten osallistuminen edustaviin työnantaja- ja työntekijäjärjestöihin ja

c) toteuttaa asianmukaisia toimia, myös lainsäädäntötoimia ja kampanjoita, joilla torjutaan työpaikoilla esiintyvää syrjintää ja muukalaisvihaa ja tuodaan esiin pakolaisten myönteiset panokset ottamalla työnantaja- ja työntekijäjärjestöt sekä kansalaisyhteiskunta aktiivisesti mukaan.

35. Jäsenvaltioiden olisi kuultava ja otettava mukaan työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, kun kyse on pakolaisten pääsystä työmarkkinoille.

36. Jäsenvaltioiden olisi tuettava vastaanottavia maita muun muassa kehitysavun turvin niiden valmiuksien tehostamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi investoimalla paikallisyhteisöihin.

Vapaaehtoinen paluu ja paluumuuttajien uudelleenkotoutuminen

37. Pakolaisten lähtömaan turvallisuustilanteen kohennuttua riittävästi jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä, jotta pakolaisten olisi helpompaa palata sinne turvallisissa ja ihmisarvoisissa oloissa, ja tuettava heidän paluutaan työmarkkinoille myös kansainvälisten järjestöjen avulla.

38. Jäsenvaltioiden olisi tehtävä ILO:n ja asianomaisten sidosryhmien kanssa yhteistyötä paluumuuttajille tarkoitettujen, heidän ammattikoulutustaan ja työmarkkinoille paluutaan edistävien ohjelmien laatimiseksi.

39. Jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä, myös asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen avulla, tukeakseen paluumuuttajien sosioekonomista sopeutumista heidän lähtömaihinsa tarpeen mukaan osioissa IV–IX esitetyin toimin sekä paikallisväestöjen taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä tukevalla tavalla.

40. Jäsenvaltioiden olisi taakan- ja vastuunjaon periaate huomioon ottaen tuettava lähtömaita tehostamaan valmiuksiaan ja vahvistamaan selviytymiskykyään, muun muassa kehitysavun turvin, investoimalla paikallisyhteisöihin, joihin paluumuuttajat kotoutuvat, ja edistämällä täystyöllisyyttä, tuottavaa ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaa työtä sekä ihmisarvoista työtä.

XII. Ennaltaehkäisy, lieventäminen ja valmius

41. Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin erityisesti maissa, joissa konfliktin tai katastrofin riskit ovat ennakoitavissa, vahvistaakseen selviytymiskykyä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä ja muita sidosryhmiä kuullen, jotta kriisejä voitaisiin ehkäistä ja lieventää ja niihin voitaisiin varautua tavalla, joka tukee taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä sekä ihmisarvoista työtä, muun muassa seuraavin toimin:

a) riskien tunnistaminen sekä inhimilliseen, fyysiseen, taloudelliseen, ympäristölliseen, institutionaaliseen ja sosiaaliseen pääomaan kohdistuvien uhkien ja niihin liittyvien haavoittuvuustekijöiden arvioiminen paikallisella, kansallisella ja alueellisella tasolla,

b) riskienhallinta, mukaan lukien varautumissuunnittelu, ennakkovaroitus, riskien vähentäminen ja hätävalmiudet, ja

c) haittavaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen muun muassa liiketoiminnan jatkuvuuden hallinnan avulla niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla ottaen huomioon Monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskeva kolmikantainen periaatejulistus ja ILO:n julistus työelämän peruseriaatteista ja -oikeuksista ja sen seuranta (1998).

XIII. Kansainvälinen yhteistyö

42. Kriiseihin varautuessaan ja niihin reagoidessaan jäsenvaltioiden olisi tehostettava yhteistyötä ja ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin hyödyntämällä kahden- tai monenvälisiä järjestelyitä, kuten Yhdistyneiden kansakuntien järjestelmää, kansainvälisiä rahoituslaitoksia sekä koordinoituja toimia varten perustettujen muita alueellisia tai kansainvälisiä mekanismeja. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä mahdollisimman tehokkaasti jo olemassa olevia järjestelyjä sekä vakiintuneita instituutioita ja mekanismeja ja tarvittaessa vahvistettava niitä.

43. Kriisitoiminnassa, myös alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen antamassa tuessa, olisi painotettava työllisyyttä, ihmisarvoista työtä ja kestäviä yrityksiä ja noudatettava soveltuvia kansainvälisiä työelämän normeja.

44. Jäsenvaltioiden olisi toimittava yhteistyössä edistääkseen kehitysapua sekä julkisen ja yksityisen sektorin investointeja kriisitoimintaan ihmisarvoisten ja tuottavien työpaikkojen luomiseksi sekä yrityskehityksen ja itsenäisen ammatinharjoittamisen edistämiseksi.

45. Kansainvälisten järjestöjen olisi vahvistettava yhteistyötään ja kriisitoimintansa yhtenäisyyttä kunkin oman toimivaltansa mukaisesti hyödyntäen asiaan liittyviä kansainvälisiä toimintapoliittisia puitteita ja järjestelyjä mahdollisimman tehokkaasti.

46. ILO:n pitäisi ottaa johtoasema jäsenvaltioiden auttamisessa järjestämään kriisitoimia lähtökohtanaan työllisyys ja ihmisarvoinen työ ja painottaen tilanteen mukaan työllisyyden edistämistä, työmarkkinoille paluuta tai pääsyä sekä valmiuksien ja institutionaalisten rakenteiden kehittämistä tiiviissä yhteistyössä alueellisten ja kansainvälisten instituutioiden kanssa.

47. Jäsenvaltioiden olisi tehostettava kansainvälistä yhteistyötä, myös vaihtamalla vapaaehtoisesti ja järjestelmällisesti tietoja, osaamista, hyviä käytäntöjä ja teknologiaa rauhan edistämiseksi, kriisien ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi, toipumisen mahdollistamiseksi ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi.

48. Kriisitoimien olisi tarvittaessa oltava tarkoin koordinoituja ja toisiaan täydentäviä erityisesti humanitaarisen ja kehitysavun välillä, jotta voitaisiin tukea täystyöllisyyttä, tuottavaa ja yksilön vapaaseen valintaan perustuvaa työtä sekä ihmisarvoista työtä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi.

XIV. Loppumääräys

49. Tämä suositus korvaa Työtilaisuuksien järjestämistä siirtymäkautena sodasta rauhaan koskevan suosituksen nro 71 (1944).